
Advies van de FSMA van 9 januari 2025 over:

- het wetsvoorstel tot wijziging van de wetgeving met het oog op de invoering van een basisvrijstelling voor inkomsten uit sparen en beleggen**
- het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat betreft de instelling van een algemene basisvrijstelling voor de inkomsten uit roerende goederen en kapitalen**

De Autoriteit voor Financiële Diensten en markten (FSMA) ontving op 27 november 2024 een verzoek om een advies te geven over twee wetsvoorstellen tot wijziging van respectievelijk de wetgeving met het oog op de invoering van een basisvrijstelling voor inkomsten uit sparen en beleggen [DOC 56 0397] (hierna “het eerste wetsvoorstel” genoemd) en het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 1992) wat betreft de instelling van een algemene basisvrijstelling voor de inkomsten uit roerende goederen en kapitalen [DOC 56 0392] (hierna “het tweede wetsvoorstel” genoemd).

Doelstelling van het eerste wetsvoorstel is een basisvrijstelling in te voeren voor alle dividenden en intresten voor de eerste schijf van 2000 euro. Deze vrijstelling vervangt de specifieke vrijstellingen die elk apart gelden voor intresten van gereglementeerde spaarrekeningen, intresten van leningen aan ondernemingen met sociaal oogmerk, intresten ontvangen uit leningen verstrekt in het kader van crowdfunding en dividenden. Met het oog op een fiscale vereenvoudiging strekt dit wetsvoorstel er verder toe het tarief van 15 % voor de intresten van gereglementeerde spaardeposito's af te schaffen, en het gelijk te stellen met het basistarief van de roerende voorheffing van 30%.

Het tweede wetsvoorstel voert een basisvrijstelling in voor alle inkomsten uit roerende goederen en kapitalen, voor de eerste schijf van 1.800 euro, ter vervanging van de specifieke vrijstellingen die elk apart gelden voor onder andere inkomsten uit gereglementeerde spaarrekeningen en dividenden. Dit wetsvoorstel handhaaft op zijn beurt het tarief van 15% voor intresten van gereglementeerde spaardeposito's boven de vrijgestelde eerste schijf.

I. Advies in verband met de bescherming van de consumentenbelangen

Allereerst wenst de FSMA de volgende overwegingen te formuleren, gelet op haar specifieke bevoegdheden inzake gereglementeerde spaarrekeningen.

Het eerste wetsvoorstel wil het begrip “gereguleerde spaarrekening” in de financiële wetgeving handhaven, om zo een gestandaardiseerd product te behouden en de transparantie van het aanbod te garanderen voor de spaarders op de markt van de spaarrekeningen. De FSMA sluit zich bij die doelstelling aan. De voorbije 15 jaar heeft zij trouwens vele inspanningen geleverd om **de leesbaarheid en vergelijkbaarheid** van het aanbod van spaarrekeningen **te garanderen**, zoals zij toelicht in [haar advies](#) van 12 februari 2024 over de getrouwheidspremie op de gereguleerde spaarrekeningen.

De FSMA stelt echter vast dat het wetsvoorstel, door de fiscale vrijstelling uit te breiden tot de spaardeposito's die niet voldoen aan de criteria van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 (KB/WIB 1992), het fiscale voordeel dat thans alleen aan dat spaarproduct is verbonden, *de facto* opheft. De vraag rijst of de kredietinstellingen er, zonder die stimulans, nog belang bij hebben om zo'n product aan te bieden, wat zou indruisen tegen de doelstelling van de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van het aanbod. Als, met andere woorden, het specifieke fiscale voordeel wordt geschrapt dat verbonden is aan de gereguleerde spaarrekeningen, en er geen dwingende maatregelen worden genomen om een minimumaanbod te garanderen, **valt het te verwachten dat dit product op korte termijn uit het productaanbod van de kredietinstellingen verdwijnt**.

Bovendien bepaalt het eerste wetsvoorstel dat de betrokken wet in werking treedt de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt. **Volgens de FSMA zou het ontbreken van een voldoende lange overgangperiode voor financiële bewegingen kunnen zorgen die mogelijk nadelig zijn voor de spaarders**. Deze zouden immers in de verleiding kunnen komen om het geld van hun spaarrekening snel over te hevelen naar andere soorten producten die hen interessanter lijken. *In fine* zou dat een impact kunnen hebben op hun totale rendement, omwille van het mechanisme van de verwerving van de getrouwheidspremie. Dat laatste impliceert immers dat de betrokken gelden gedurende de volledige berekeningsperiode op de rekening blijven staan, omdat de getrouwheidspremie anders verloren gaat.

In het algemeen is de FSMA van oordeel dat beide wetsvoorstellen er zouden moeten op toezien dat de belangen van de spaarders worden gevrijwaard. De bescherming van de spaarders wordt thans niet alleen georganiseerd via de specifieke fiscale regeling van de gereguleerde spaarrekeningen en de daaraan verbonden voorwaarden, maar ook door het protocol over de transparantie van de gereguleerde spaarrekeningen dat de federale regering en Febelfin op 30 november 2023 hebben ondertekend.

Zo beperkt dat protocol bijvoorbeeld het aantal gereguleerde spaarrekeningen dat een kredietinstelling mag aanbieden, en voert het drie specifieke categorieën (A, B of C) in waarmee het betrokken aanbod moet overeenstemmen. Dit protocol wil een betere leesbaarheid van het aanbod van gereguleerde spaarrekeningen en de vergelijkbaarheid daarvan tussen de kredietinstellingen garanderen. **Volgens de FSMA is het aangewezen dat de twee wetsvoorstellen niet alleen toezien op het voortbestaan van een aanbod van gereguleerde spaarrekeningen, maar ook garanderen dat de bestaande**

verworvenheden behouden blijven, inclusief deze die het protocol invoert met het oog op de beleggersbescherming.

II. Overwegingen bij de nieuwe algemene context van de wetsvoorstellen

In het kader van haar toezichtsbevoegdheid voor gereguleerde spaarrekeningen controleert de FSMA in het bijzonder of de essentiële-informatiedocumenten voor spaarders en de reclame voor gereguleerde spaarrekeningen in overeenstemming zijn met de geldende reglementering. Ze gaat ook na of de gereguleerde spaarrekeningen voldoen aan de criteria die zijn opgenomen in het KB/WIB 92. Die criteria zijn vastgelegd door de Koning, op **advies van de FSMA** en van de Nationale Bank van België (NBB).

Op te merken valt evenwel dat de FSMA niet bevoegd is voor fiscale aangelegenheden. Het is dan ook **niet aan haar om een uitspraak te doen over de wenselijkheid van het afschaffen of handhaven van de fiscale vrijstelling voor gereguleerde spaardeposito's, of van de uitbreiding van deze vrijstelling tot andere soorten inkomsten**, zoals in beide voormelde wetsvoorstellen wordt overwogen.

Volgens de FSMA moet de vraag over de vrijstelling voor inkomsten uit spaargelden evenwel worden gezien in de ruimere context van de **Kapitaalmarktenunie (KMU)** waarover thans gedebatteerd wordt op Europees niveau. Sinds 2015 werkt de Europese Unie aan een eengemaakte kapitaalmarkt om **financiering vrij te maken en daarmee groei te stimuleren** en investeringsmogelijkheden voor burgers te creëren, met een **passend niveau van beleggersbescherming**.

Zoals in september 2024 werd onderstreept in **het rapport van Mario Draghi over 'De toekomst van het Europese concurrentievermogen'**, beschikken de Europese gezinnen weliswaar over ruime spaartegoeden om belangrijke investeringen te financieren maar worden die gelden nu niet op doeltreffende wijze gekanaliseerd naar productieve investeringen.

Zo bedroeg het spaargeld van de Europese gezinnen in 2022 1.390 miljard euro, tegenover 840 miljard euro bij de Amerikaanse gezinnen. Maar die Amerikaanse gezinnen beleggen veel meer dan de Europese gezinnen in de financiële markten, waardoor hun rijkdom toeneemt.

Precies daarom steunt de FSMA alle maatregelen om het Europese spaargeld te kanaliseren naar productieve investeringen, in het bijzonder naar innovatieve kmo's, uiteraard met behoud van een passend beleggersbeschermingsniveau. In België illustreren enkele cijfers de kritieke omvang van kmo's voor onze economie: 91% van de beursgenoteerde bedrijven zijn kmo's. Van het half miljoen bedrijven die hun jaarrekening neerleggen bij de NBB is meer dan 95% een kmo.

De FSMA is van mening dat een **sterke kapitaalmarktenunie** noodzakelijk is om de financiering op te voeren voor de **transitie naar een groene en digitale economie**, om de

groei van de kmo's te ondersteunen op het gebied van wetenschap en digitale innovatie, en om de **concurrentiekracht** en het weerstandsvermogen van de EU te **versterken**.

In dit verband **heeft de FSMA vastgesteld dat de twee wetsvoorstellen geen onderscheid maken naargelang de inkomsten afkomstig zijn van tegoeden die binnen of buiten de Europese Unie zijn belegd**. Welnu, willen we de concurrentiekracht van de EU vergroten, dan moeten beleggingen binnen de EU worden aangemoedigd. De FSMA wijst er ook op dat de wetsvoorstellen de fiscale vrijstelling behouden voor interesten op spaardeposito's, en dit voor een maximumschijf van respectievelijk 2.000 euro en 1.800 euro.

Voor spaarders die enkel inkomsten halen uit een spaardeposito, zou de vrijgestelde schijf voor inkomsten uit spaargelden dan ook verhoogd worden met respectievelijk 980 euro en 780 euro. **De vraag rijst dan of een dergelijke verhoging van de vrijstelling voor spaardeposito's te rijmen valt met de doelstellingen van de kapitaalmarktenunie, voornamelijk de financiering van de Europese economie.**

III. Wetgevingstechnische beschouwingen

Het tweede wetsvoorstel behoudt, in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, het begrip 'analoge vereisten', als ingevoerd door de wet van 25 april 2014, waaraan buitenlandse deposito's moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de fiscale vrijstelling. Dit houdt in dat buitenlandse deposito's moeten voldoen aan vereisten die analoog zijn aan het KB/WIB 1992 wat de voorwaarden en wijze van terugneming en opneming betreft, evenals wat de structuur, het niveau en de wijze van berekening van de vergoeding ervan betreft. In 2017 veroordeelde het Hof van Justitie reeds de regeling. Op 25 juli 2024 heeft de Europese Commissie beroep wegens niet-nakoming ingesteld tegen België omdat het de discriminerende voorwaarden voor belastingvrijstelling van vergoedingen uit hoofde van spaardeposito's nog steeds niet heeft afgeschaft. De FSMA stelt vast dat het tweede wetsvoorstel niet voldoet aan de bezorgdheden van de Europese Commissie ter zake.

Tot slot voorziet het tweede wetsvoorstel in de opheffing van artikel 21, eerste lid, 5° van het WIB 1992. Om de legistische samenhang te waarborgen, is ook een dienovereenkomstige wijziging nodig van artikel 171, 3° van het WIB 92 en artikel 28ter van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector, die beide verwijzen naar artikel 21, eerste lid, 5° van het WIB 92.

IV. Conclusie

De FSMA wijst erop dat zij niet bevoegd is voor fiscale aangelegenheden. Niettemin is zij van oordeel dat beide voornoemde wetsvoorstellen zouden moeten worden aangepast om rekening te houden met de bescherming van de consumentenbelangen waarop zij toeziet.

Daartoe moeten de wetsvoorstellen:

- garanderen dat de kredietinstellingen een aanbod aan gereguleerde spaarrekeningen behouden;
- garanderen dat de door het protocol ingevoerde verworvenheden op het vlak van de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van het aanbod van gereguleerde spaarrekeningen behouden blijven;
- voorzien in een toereikende overgangsperiode en inwerkingtredingsmodaliteiten die moeten voorkomen dat de consumentenbelangen worden geschaad;
- rekening houden met de verwachtingen van de consument en de door de Europese Unie nagestreefde doelstellingen, nl. de kapitaalmarktenunie, en zich conformeren aan de rechtspraak van het Hof van Justitie.